

האוהבת הכואבת

A lover's complaint

תרגום מלא ראשון לעברית
מאנגלית: גל זק

לפני כ־415 שנים ראה אור אחד מספרי השירה החשובים בתולדות הספרות האנגלית והעולמית – קובץ הסונטות והפואמות של ויליאם שקספיר. לפני 150 שנה, בשנת 1874, הגיח לאוויר העולם התרגום הראשון של יצירה שקספירית כלשהי לעברית: תרגומו של יצחק זלקינסון למחזה 'אותלו', שבפיו נקרא אז 'איתאל הכושי מוינעציא'. ההקדמה לתרגום, מאת פרץ סמולנסקין, נפתחה במילים המשוגעות והמשגעות האלה:

"נקמות נעשה היום בהבריטאנים! המה לקחו את כתבי קדשנו ויעשו בהם כאדם העושה בשלו, הֶעֱתִיקוּם, פיזרום לכל קצות הארץ כמו להם המה, וגם אנחנו נשלם להם היום פֶּעֶלְתָם אל חיקם, כי נָקָה את הספרים היקרים בעיניהם בכתבי הקֹדֶשׁ, את חזיונות שעקספיר ונביאָם לאוצר שפת קדשנו, ואם לא מתוקה הנקמה הזאת!?" זהו אפוא אקט של תרגום המשלב אהבה ונקמה. תרגום מתוך הערצה עזה – השוואה לספרי הקודש! אבל גם מתוך רצון לנקום בבריטים – על הדרך הגרועה שבה תרגמו אותם.

במרוצת השנים שחלפו מאז התרגום החלוצי הזה, תורגמו כמעט כל יצירותיו של שקספיר לעברית. מחזותיו הועלו בעברית מעל כל במה אפשרית שוב ושוב, גם הסונטות שלו תורגמו שוב ושוב. כמעט הכול תורגם, אבל אי־שם בקצה הכרך הגדול של כל יצירתו הסתתרו להן כמה פואמות ארוכות, יפות ומהפנטות – ובתוכן האחרונה והיפהפייה, שמעולם לא תורגמה ופורסמה במלואה בעברית: A lover's complaint.

לפני כשנה, ביום הולדתו ה־23, גיליתי את דבר קיומה, וכאשר הבנתי שאין לה תרגום עברי, החלטתי לנסות ולתרגם אותה לעצמי.

המקור האנגלי הוא יצירה נהדרת, סבוכה מעט אבל מלאה ביופי ובפנינים. היא פורסמה לראשונה ב־1609 באותו הקובץ שבו פורסמו 154 הסונטות. במהלך השנים נשמעו טענות שייחסו אותה למשוררים אחרים, אך כיום הדעה הרווחת היא שזו אכן יצירה מקורית של שקספיר. הפואמה מגוללת את סיפורה של נערה מרומה שדוש תל־אביבי אליזבתני, מעין "נוכל טינדר" מהמאה השבע־עשרה, רימה אותה

במניפולציות וביכולת שכנוע יוצאת מגדר הרגיל. הוא זכה באהבתה, אך מובן שהפר את כל הבטחותיו ונטש אותה לאנחות. הדובר בשיר, אולי בן-דמותו של המשורר, יושב לו על גבעה ושומע אותה מגוללת את סיפור הבגידה באוזני רועה זקן שחולף שם.

כשחקן תיאטרון אני אוהב את היצירה הזאת במיוחד בשל הדיאלוגים שנוצרים בין הדוברים השונים בה. קריאה שלה בקול דורשת יכולות משחק והשתנות של הדמויות השונות שזוכות לפתחון פה ביצירה: הדובר ששומע את הסיפור במקרה מן הגבעה, הנערה הבוכייה, הרועה הזקן, האוהב הרמאי, הבנות שחיזרו אחריו, ועוד ועוד דמויות שצצות וכמו "גונבות את המיקרופון" מוויליאם שקספיר ומשחקות ביניהן מסירות בתחרות על הובלת הפואמה.

בתרגומי השתדלתי "לגיייר" אותה פה ושם. חדי-עין ימצאו בתרגום הרמזים למשנה – מסכת אבות, תפילת כל נדרי, ספר משלי, שיר השירים ועוד – זאת כמובן על מנת לנקום בבריטנים כמה שיותר ולנכס את יצירתם בהערצה נוקמת. לאחר 150 שנה של תרגומים אני מתרגש להניח עוד לבנה קטנה במגדל האדיר שנקרא "שקספיר בעברית" ולתרום במעט להשלמת ה"נקמה".

ג"ז

1

עַל רֹאשׁ גִּבְעָה יִשְׁבְּתִי לִי בֹדֶד,
סִפּוּר עֲצוּב שְׁמַעְתִּי מִן הַגֵּיא.
חוּשֵׁי הַתְּחַדָּדוֹ לְקוֹל הַהֵד,
כְּתַבְתִּי כָּל מֶה שֶׁשָּׁמְעוּ אֲזַנִּי.
אֵיךְ נִעְרָה חֹנֶת לְמַדִּי –
הוֹפִיעָה שֵׁם בְּסַעֲרַת דְּמָעוֹת,
קוֹרֵעַת מְכַתְּבִים וּנְיָרוֹת.

2

רֹאשָׁה הָיָה חָבוּשׁ בְּכוּבֵעַ קֶשׁ,
אֲשֶׁר סוֹכָה מִשְׁמֶשׁ עַל עֵינֶיהָ.
הִיפִי בְּדַמּוּתָה עוֹדוֹ מְרֻגָשׁ;
עַל אֵף שֶׁכָּבַר חֲלָפוֹ מִיטֵב יְמִיָּה.
הַזְמַן הָאֲכֻזְרִי רַחֵם עָלֶיהָ
וְלֹא גִזַּל יָפִי הָעֲלֹמִים,
לְמָרוֹת עֲנָשָׁם הַמֵּר שֶׁל הַמְרוֹמִים.

3

את הדמעות מחתה בממחטה,
עליה נרקמו ראשי תבות.
פיון שים דמעות היא שם בכתה,
ספגה הממחטה את הטפות.
מבט באותיות הרקומות,
ובככי תמרורים היא שוב פורצת;
בקול גדול ואז פתאום בשקט.

4

עתים נשאה עיניה למרומים,
כונה את מבטה כקנה תותח.
עתים המבטים היו נופלים,
כמו פגזים לארץ במטח.
עתים גם בהתה ישר סתם כך;
בלא מודע, לכל הכוונים,
נפשה ומבטה היו פונים.

5

שערה – חלקו אסוף חלקו פזור,
הצהיר שאדישה היא למראה.
החלק אשר לא היה שזור,
נפל והתבדר על לחייה.
החלק שעודו היה קלוע,
נותר אסוף חזק במין דבקות,
על אף שנאסף ברשלנות.

6

מסל קטן שלפה אבני יקר:
קריסטלים, ענברים, שרשראות;
ואת כלם השליכה לנהר,
שאת גדתו הטביעה בדמעות.
הציפה את מימיו בעוד טפות,
כמלך המפזר את כל הונו,
במקום לנזקקים – לארמונו.

7

וְאִזּוּ שְׁלֹפָה מִכְתָּב אַחֵר מִכְתָּב,
קִרְאָה, קִרְעָה וְלִנְהַר זִרְקָה.
וְטַבְּעוֹת זָהָב צְרוּף שְׁנֵהָב,
בְּבִץ קִבְרָה וּבַעֲפָר מִרְקָה.
בְּסֵל נֹתֶרֶה אִזּוּ רַק אִיזוּ דְּבָקָה –
צְרוּר מִכְתָּבִים שֶׁנִּכְתְּבוּ בְּדָם,
וּבְמִשִּׁי נִכְרָכוּ לְשֹׁמֵר סוּדָם.

8

אֲגָרוֹת אוֹתָן קִרְאָה עֲשָׂרוֹת פַּעַמִּים,
הַטְּבִיעָה בְּנִשְׁיָקוֹת וּבְדַמְעוֹת.
"הוּא דָם כָּזָב! כָּלֶה נוֹטֵף שְׁקָרִים –
שׁוֹתֶת רַמְאִיּוֹת וְהוֹנָאוֹת!
לֹא דָם – דִּיּוֹ שָׁחַר הָיָה נֶאֱוֶה
לְשִׁחּוֹר כְּזָבִיךְ הַמְּגַאֲלִים!"
אֲמָרָה כְּשֶׁקִּרְעָה אֶת הַמְּלִים.

9

אוֹתָהּ שָׁעָה, רוּעָה כַּפְּרִי זָקֵן
חָלַף שָׁם עִם עֶדְרוֹ כְּשֶׁפָּתְאָם
שָׁמַע אֶת קוֹל בְּכִיָּה הַמְּקוֹנֵן
וְחִישׁ הִפְנָה עֶדְרוֹ אֶל הַמְּקוֹם.
קָרַב לְאֵט, הִגִּיעַ עַד הַלּוֹם.
מִרְאָה אֶת לְבוֹ הָרַף הַכְּמִיר,
בִּקְשׁ שְׁאֵת סִבַּת בְּכִיָּה תִּבְהִיר.

10

בְּנַחַת הַתִּישָׁב עַל הַגֶּדֶה.
בְּטוֹחַ שְׁמִיעָה הוֹלֵם, קְרוֹב־רְחוֹק.
וְשׁוֹב מִבְּלִי לַפֶּגַע בְּכַבּוּדָהּ,
בִּקְשׁ שְׁאֵת סִבַּת בְּכִיָּה תִּחְלַק.
אִם רַק יוֹכֵל אֶת כְּאֻבָּה לְמַחֵק,
אוֹ לְשִׁכָּה, אוֹ לְהוֹשִׁיט לָהּ יָד –
הוּא מִתְחַיֵּב שִׁיעוֹר מִיָּד.

11

"אָבִי", אָמְרָה, "הֵבֵט בִּי וְתִרְאֶה
פְּנִים בְּלוֹת וְחֵרוּשׁוֹת קִמְטִים;
אֶךְ אָנָּה אַל בְּשִׁפּוּטָהּ תִּטָּעָה –
יְגוֹן חֵרֶשׁ אוֹתָם וְלֹא שָׁנִים.
הָיִיתִי עוֹד כְּפָרַח הַשָּׁנִי;
לוֹ רַק הַשְׁכַּלְתִּי אֶת אֶהְבֹּתִי
לֹא לַפֹּזֶר, כִּי אִם לְשֹׁמֵר אֹתִי.

12

אֲבָל אֲנִי נִשְׁבִּיתִי כֹּה מְקֻדָּם
בְּמִקְסָמִי בַּחּוֹר לֹא אֲמַתִּי.
כָּל כֵּן יָפָה הָיָה, מִמֶּשׁ מְשֻׁלָּם!
אֵינְסוֹף בְּנוֹת תִּקְעוּ בּוֹ מִבְּטִים.*
אֵלֶת הָאֶהְבָּה, אַחֲרֵי שָׁנִים
שֶׁל נְדוּדִים קִבְּעָה בּוֹ אֶת בֵּיתָה –
וְשׁוֹב הָצֵת נִיצוֹץ אֱלֹהוֹתָהּ.

13

הִלָּה שֶׁל תִּלְתָּלִים בְּצִבְעֵ חוּם
גָּלְשָׁה מַעַל רֹאשׁוֹ כְּמוֹ מַפָּל.
קוֹלוֹ הָיָה צִלּוּל וְכֹה קָסוּם –
כְּמִשִּׁי רֶךְ, עֲדִין כְּאֶגֶל טַל.
כָּל עֵין שֶׁהִבִּיטָה בּוֹ חִישׁ קַל –
הִקְסִימָה וְכִשְׁפָּה אֶת הַצּוֹפֶה;
כְּמוֹ רֹאֵה גֵן עֲדֵן יָפָהפָה.

14

זְקוּנָן קִטְנָטֵן עַל סִנְטְרוֹ צֶמַח.
פְּלוּמֶת גּוֹזֵל הַחֲלָה לְבַצְבֵּץ,
כְּבֵד קְטִיפָה עֲטָפָה עוֹרוֹ הָרֶךְ
שֶׁלֶבֶן חִלְקוֹתוֹ זָרַח נוֹצֵץ.
מִחֲמִיא לוֹ גַּם חֶלֶק, גַּם מַעֲקָצִץ –

* הסלנג גם במקור – That maidens' eyes stuck over all his face.

עד כי כל רגשותי מתבלבלים:
אם עם זקן מוטב, או שמא בלי?

15

כפי שהיה יפה היה מכשר,
ורב הזמן דבר בנעימים.
אבל אם עצבנו אותו זכר
גם איך לצעק, לשאג ולהרעים –
כמו סופת פתאם ביום חמים.
חזות תמימה וקסם נעוריו
הפכו לאמינים את כל שקריו.

16

היטיב לרכב עד כי אמרו כלם:
'הסוס מן הרכב שואב כחות!
מדהיר! מקפיץ! עוצר! – רוכב משלם!
הביטו איך אווז הוא במושכות!
אך חלק פקפקו ביכולות –
וכך נולד והתעצם פלמוס:
האם זה הוא מכשר או רק הסוס?

17

אך הפלמוס הכרע מהר מאד:
'האיש מכשר בזכות עצמו בלבד!
וגם אם לבוש הדור כבוד,
אפיו יפה אותו ולא הבד'.
כל בגד שלבש הפך מיד –
יפה יותר, מרשים ואיכותי,
ולמחרת היה כבר אפנתי.

18

רהוט היה, קולח ושוטף.
משיב תשובות וריזות מלאות חכמה.
בטעונים חדים היה תוקף
את בני שיחו בשכל ובערמה.

בוֹכָה הַפֶּן צוֹחֵק בְּתַדְהָמָה,
מַדְבּוּרוֹ מְלֹא הַכְּשָׁרוֹן;
הַכֹּל הַשִּׁיג בְּזָכוֹת זֶה הַלְשׁוֹן.

19

אָהוּב הָיָה עַל כָּל בְּנֵי הָאָדָם:
נָשִׁים, גְּבָרִים, זָקָנִים וְיִלְדִים.
הֵם דְּמִיְנוּ אוֹתוֹ בַּחֲלוּמָם,
לְכָל מְקוֹם הָיוּ לוֹ מְלִיִּים.
אִם הִתְעוֹרֵר בּוֹ חֶשֶׁק אֲגָבִי,
לִפְנֵי שֶׁהוּא הִסְפִּיק עוֹד לְבָקֵשׁ –
רָצוּ כָּלָם אוֹתוֹ חִישׁ לְמַמָּשׁ.

20

הָיוּ רַבִּים שֶׁשָּׁנְנוּ דְמוּתוֹ,
זָכְרוּ אוֹתָהּ כְּדֵי לִפְנֹטֵז עָלָיו;
כְּמוֹ אִידִיוֹטִים שֶׁבְּדַמְיוֹנוֹת,
חוֹלְמִים לְגוֹר בְּאַרְמוֹנוֹת זָהָב.
שִׁקוּעִים עִמָּךְ בְּדַמְיוֹנוֹת כָּזָב –
הוֹזִים יוֹמָם וְלַיִל בְּלִי זְהִירוֹת,
כְּשֶׁאֵין לָהֶם אֵיךְ לְשַׁלֵּם שְׂכִירוֹת.

21

כָּל בֵּת חֲלָמָה לְהִיּוֹת אָהוּבָתוֹ
מִבְּלִי שֶׁכָּלֵל הַבֵּיט לְכוּוֹנָה.
אֵךְ לִי! רַק לִי! נָתַן אֶהְבָּתוֹ.
כְּמָה טַפְשָׁה הֵייתִי וּתְמִימָה:
הוּא רַק אֶל פָּרַח בְּתוּלִי כְּמָה –
חֲטָף אוֹתוֹ בְּלֹהֵט כֹּה גָדוֹל;
קִטְף אֶת הָעָלִים, הַשָּׂאִיר גִּבְעוֹל.

22

אֵךְ בְּנִגּוּד לְכָל הַשָּׂאֵר, אֲנִי –
מִמֶּנּוּ לֹא דִרְשָׁתִי כָּל תְּמוּרָה.
אֲבָל אֹמֵר – כְּדֵי לְהַגֵּן עַל שְׁמִי:

שְׁמִרְתִּי עַל כְּבוֹדִי לֹא מוֹרָא,
צְנוּעָה תָּמָה הָיִיתִי וּבָרָה.
הִרְמַתִּי מוֹל חֶשְׁקוֹ חוֹמוֹת מִבְּצָר –
אֵךְ הוּא אֶת כָּל הַבְּצוּרִים שָׁבַר.

23

הֵי־שׁ אִשָּׁה שְׁמַעְצָמָה מְנוּעָה
גּוֹרֵל אֶכְזֹר אָבֵל כָּל כֶּךָ צָפוּי?
רַק כִּי אֵינְסוֹף רְכִילִיּוֹת שְׁמַעָה
עַל גְּבֵרֶת שְׁחוּתָה אוֹתוֹ בְּזוּי?
עֲצוֹת רַק מַעֲכָבוֹת, נוֹתְנוֹת דְּחוּי.
וְאַזְהָרוֹת לָרֵב רַק מַכְעִיסוֹת –
בְּמָקוֹם לְהִרְגִיעָה, הֵן מִתְסִיסוֹת.

24

הֵן לֹא נוֹתְנוֹת סְפוּק לָדָם הַחֵם
שְׁלֹרְסָנוּ אֲנַחְנוּ נִדְרָשׁוֹת.
מוֹל כָּל מַמְתָּק טָרִי, מוֹל כָּל מִטָּעַם –
לְהִתְאַפֵּק אֲנַחְנוּ מִכְרָחוֹת!
הַשֶּׁכֶּל לֹא שְׁלִיט עַל הַתְּשׁוּקוֹת.
כְּשֶׁחָךְ הֵיָצַר מִשְׁתּוֹקֵק לְטָעַם,
הִהְגִּיּוֹן חֶסֶר אוֹנִים פִּתְאֵם.

25

הֲרִי יִדְעָתִי שֶׁהָאִישׁ שִׁקְרָן,
רְאִיתִי אֵיךְ שֶׁהוּא מוֹלִיךְ שׁוֹלֵל,
שְׁמַעְתִּי שְׁאוּמְרִים 'הוּא שְׁרָלְטֹן',
'בְּשָׁדוֹת זָרִים חָרַשׁ וְגַם שֶׁתֵּל',
'חִיּוֹךְ תָּמִים וְדָאִי מִסְתִּיר נָבֵל',
'מִן הַשָּׁפָה לַחוּץ כָּל מְלוֹתָיו',
'בֵּילֵב – שִׁקְרִים, בִּפְּהַ – דִּבֵּשׁ וְחָלַב'.

26

זְמַן רֵב בָּאוֹן בְּצִרְתִּי טִירְתִּי,
עַד שֶׁעָלִי הוּא צָר וְלִי אָמַר:

'אני סובל! רחמי עלי גברתי,
סמכי על שבועותי – לבי ישר!
אהב אותך לעד' – כך הוא נדר.
'רבות בנות הציעו לי לבן;
אך את עליית, עליית מעל כלן!'

27

שמעתי יש טופלות האשמות
על פרשיות אשר כבר נס לחן.
אך להגנתי אמר רק זאת:
גופי ולא לבי אהב אותן.
הן מפקרות אשר חפשו קלונן –
וגם מצאו אותו, כפי שיאה.
לא לי להתביש – אני גאה!

28

מכל אותן עלמות מאהבות
אפלו לא אחת שבתה לבי
או עוררה בי אילו רגשות,
או גץ חבה הציתה בקרבי.
פגעתי בחלקן – אך לא הן בי,
כי את לבן נתנו לי על מגש –
אבל לבי ממקומו לא מש.

29

ראי – הן גם נתנו לי מתנות:
אבני חן אדמות בורקות כדם;
כפי שחיש היו הן מסמיקות,
כשנפגשו בי בעמדי מולן.
פניהן הסגירו את סודות לבן,
הוכיחו רצונן האמתי;
אותו נסו לכבש ולהסתיר.

קבלתי גם קנצות שער גזורות –
מתנות חזור לאות ולמזכרת,
במסגרות זכוכית מעטרות:
"אהב אותי, בכו, "ולא אחרת."
הקדישו לי סונטות לתפארת;
שקולות ומחרוזות במחשבה,
גדושות ברגש ובאהבה.

גם יהלום קנשיח ומוצק –
"ממש כמו התכונות שלך," אמרו.
ואזמרגד צלול מלא ברק,
"מבריק ממש כמותך," הן בארו.
מחרוזת אבנים הן לי שזרו –
כשלכל אבן חן מצאו תרוץ,
אחד מן השני יותר מצוץ.

ראי את כל אוצרות חזויריך,
עדות לאהבות שלא ממשו –
על כן אין זה ראוי שאשמרם,
רק לבחירת לבי הם יקדשו.
אותך ורק אותך הם ישמשו.
מנחות שהקרבו על מזבחי,
כעת כלן שלך – הרי לך – קחי.

אז אנא אט פתחי את סגור ידך,
הרפי את אגרופך הכה לבן.
אמצי את הסונטות אל לבי,
הן נכתבו בכאב מדם לבן.
מידי עבדך כשי קבלי אותך,
סכום כל הרגשות שכן חבר –
מפנה אליך ורק לך מושר.

34

את המכתב הזה כתבה גבירה
שכנזירה שרתה בבית האל;
אף לא מכבר בהיותה צעירה,
כל גבר לאהב אותה פלל.
אציל אחרי אציל יפיה הלל!
אף היא שמרה מרחק ונוהרה,
ונדר בתולי עולם נדרה.

35

אף יפתי, זו לא חכמה גדולה;
להתנזר ממה שלא נסית.
לצום זו מלאכה מאד קלה,
אם לא טעמת מנה כה עסיסית.
אותה גבירה "צנועה ורחמנית"
היא לא בדיק "איזוהי גבורה?"
כל עוד לא נדרשה לכבש יצרה.

36

אינני מתרברב, הכל אמת!
כשהיא רק במקרה אותי פגשה,
משמר לבה נפל והתמוטט –
מיד כל נדריה היא נטשה.
אהבתי – דתה החדשה.
היו ימים שבצעמה משלה,
כיום, רק בי חושקת כל כלה.

37

אף את קשה מכל אותן גברות
שאת לבן שביתי חיש מהר;
האמללות שפכו נהר דמעות,
אני שופך כעת הרבה יותר.
רק את הצלחת עלי להתגבר.
מולך צריכות הן להשתחוות,
לבן נותר קפוא מול להבות.

הַצִּלַחְתִּי לְהַכְנִיעַ נְזִירָה!
שְׁלָה מִשְׁמַעַת הִיא כָּלֶחֶם חֶק;
כָּל אֲסוּרִיָּה חִישׁ מֵהֵר שְׁבֵרָה,
וּבִי בְּמָקוֹם בָּאֵל בְּחֶרֶה לְדָבָק.
אֶךְ אֶת תּוֹכְלִי לְהִיּוֹת אֲשֶׁתִּי כֹחֵק.
לֹא נָדָר, לֹא שְׁבוּעָה אוֹתָךְ כּוֹבְלִים –
כָּלִי שְׁלָךְ. מִדּוּעַ אֶת לֹא לִי?

אִם תִּכְבְּשִׁנִּי אֵין לִי בְּצוּרִים.
מוֹל לְהַבּוֹת אֵשׁ הַמַּעֲרָכָה –
כָּל מְכַשׁוּלֵי מוֹלָךְ קּוֹפְאִים קָרִים:
הִדַּת, הַהוֹן וּכְבוֹד הַמִּשְׁפָּחָה.
הָאֵהָבָה תִּכְנִיעַ בְּשִׁמְחָה:
בוֹשָׁה וְהִגִּיוֹן וְחִשְׁשׁוֹת;
תִּמְתִּיק גַּם אֶת הַמֶּר שְׁבִרְגָּשׁוֹת.

כָּל הַגְּבֻרוֹת שְׁלִי נִתְּנוּ לָכֵן,
רוֹאוֹת כִּיצַד לְבִי כָּעַת נִשְׁבֵּר;
פּוֹנוֹת אֵלֶיךָ וּבִתְחִנָּתְךָ,
דּוֹרְשׁוֹת שְׁלֹא יִהְיֶה לָכֵן אֶכְזֹר.
שׁוֹמְעוֹת כִּיצַד אֲנִי שִׁירִים לָךְ שֶׁר,
וּמִצְטָרְפוֹת אֵלַי בְּשְׁבוּעָתִי,
לִנְצַח נִצְחִים תִּהְיֶי אֲשֶׁתִּי'.

כָּל זֹאת אָמַר וְאִזּוּ הִשְׁפִּיל עֵינָיו –
אֲשֶׁר הוֹצִפּוּ לִפְתָּע בְּדַמְעוֹת
שְׁכַנְחָלִים זָרְמוּ עַל לִחְיָיו,
זָלְגוּ וְהִתְגַּבְּרוּ כְּמַעֲיִנוֹת.
פָּנָיו הִפְכוּ סְמוּקוֹת וְאֲדָמוֹת,
כְּמוֹ כֶּסֶה כָּלוּ שָׂדֶה וְרָדִים –
לְחִים וְנוֹצְצִים בְּמִי טָלָלִים.

42

אַבִּי, כְּמָה שְׁקָרִים וְרַעַל מֶר
הַכִּילָה כָּל טַפַּת דְּמָעָה שְׁלוֹ?
לְבִי אֵל מוֹל בְּכִיו הַמֶּר נִכְמֶר,
אֲמֹר לִי אַבָּא, אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׁלֹא?
אֵין לֵב אֲנוּשׁ שְׁלֹא הָיָה מוֹלוֹ
נִמַּס כְּמוֹ לְבִי הַמֵּאֲהָב,
בוֹ אֵשׁ וְקֶרַח בּוֹעֲרִים יַחְדָּו.

43

אֵךְ כָּל אֲהַבְתּוֹ הִיָּתָה מִשְׁחָק.
בְּרָגַע בּוֹ פָּרַצְתִּי בְּדַמְעוֹת
חִבְּקִי אוֹתִי וְעַל שַׁפְּתֵי נִשְׁק.
נָפְלוּ שׁוֹמְרֵי, נָפְלוּ כָּל הַחוֹמוֹת.
נִשְׁקֵנוּ בְּעֵינַיִם בּוֹכִיוֹת,
אֵךְ דְּמַעוֹתֵינוּ לֹא הָיוּ זֵהוּת:
שְׁלִי טְהוֹרוֹת, שְׁלוֹ מוֹהָמוֹת.

44

שָׁלַט בְּרָגְשׁוֹתָיו כְּמוֹ שַׁחְקָן,
הִחְלִיף מַסְכּוֹתָיו בְּכִשְׁרוֹן.
בְּכָה, הַסְמִיק, רָעַד, הִפֵּךְ לְבָן –
כָּל חֲזוֹתָה נִמְלְאָתָה יָגוֹן.
נִדְמָה כְּמוֹ הֶכָה בְּעֶלְפּוֹן,
קוֹלוֹ פִּתְאֹם נִשְׁבֵּר, גּוֹפּוֹ נִרְעַד,
דְּרַמָּטִי וּמִשְׁכָּנֵעַ בְּמִיָּחַד.

45

אֵף לֵב שָׁבוּ חֶשֶׁק אוֹ הִתְעַנֵּין
הִצְלִיחַ לַחֲמַק מִצְפְּרָנָיו.
בִּיפִי מְזִיף וּמִתְחַנֵּן
הִפִּיל בִּפְחַ אֶת כָּל אֲהוּבוֹתָיו.
בְּשֹׁכֵל רַב תִּכְנֵן תַּחְבּוּלוֹתָיו;
כְּשֹׁכֵל מָה שֶׁחָפֵץ הָיָה רַק מִין,
הִצִּיג עֲצָמוֹ צָנוּעַ וְתַמִּים.

וְכֵן כְּשֶׁהוּא מְסַתֵּר בְּכִסּוֹת שֶׁל אֵל
הַחֲבִיא אֶת שְׁחוֹר לְבוּ הַמֶּלֶכֶךְ;
כְּמוֹ שֶׁטֶן הוּא בְּנוֹ הַתַּעֲלִיל,
וְאֵנוּ חֲשַׁבְנוּהוּ לְמֵלֶאךָ.
אֵיכָה יִכְלֹתִי לֹא לִפְל בַּפֶּח?
פְּעָמִים רַבּוֹת עוֹלָה בִּי הַשְּׁאֵלָה –
אִם שׁוֹב אֶפֶל קָרְבֵּן לְתַחֲבוּלָה?

הוּ אֵיךְ עֵינָיו זָלְגוּ דְּמָעוֹת תַּנְיִן!
הוּ אֵיךְ לָחִיו סְמָקָה בְּאֵשׁ שְׁקָרִית!
הוּ אֵיךְ לְבוּ פֶּעַם כְּמֵאֲמִין
לְרַע הַתְּרַמִּית הָאֲכֻזֶּרֶת!
הוּ אִם הִיא עוֹשֶׂה כָּל זֹאת שְׁנִית,
הֵייתִי שׁוֹב נּוֹפֶלֶת בּוֹדָאִי
וּמִפְקִירָה שְׁנִית אֶת בְּתוּלִי!"